

Within the framework of the communicative approach, a speech genre is defined as a typical model of speech behavior in repeated communicative situations which are typical for certain areas of human activity, verbal and symbolic design of typical situations of social interaction between people.

Thus, we can conclude that the problem of studying the genre system is extremely complex and multifaceted, including the search for a unified definition of the very concept of genre, their classification, and the selection of common criteria for the classification of genres. Genre analysis has been and remains a promising area of research and requires further detailed study of various aspects of this area of linguistics, requiring the search for new approaches and the development of new research tools.

References:

19. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. М. : Искусство, 1979. 424 с.
20. Encyclopedia Brittanica Online (2011). Retrieved from <http://www.britannica.com/>.

Понікаровська С.В.

Навчання реферативному перекладу у технічному ЗВО

Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Харків

Переклад є невід'ємною частиною навчання іноземної мови у вищому технічному навчальному закладі. Основним видом технічного перекладу є повний письмовий переклад. Всі інші види технічного перекладу є його похідними, тобто скороченими варіантами.

Одним із таких скорочених варіантів повного письмового перекладу є реферативний переклад. Назва «реферативний переклад» походить від

слова «реферат», але засоби стислого викладення суті питання можуть бути різними. Реферативний переклад — це переклад, у якому в скороченому вигляді передається зміст оригінального тексту.

Робота над перекладом починається з лінгвістичного аналізу тексту і закінчується узагальненням тексту рідною мовою. Аналіз і синтез проводяться паралельно. Під час підготовчої роботи розбирається змістово-тематична структура технічного тексту. При синтезі тексту вилучаються ті абзаци, які містять зайву інформацію (міркування, історичні екскурси тощо). Трансформації підлягають складнопідрядні речення та речення, що містять герундіальні, дієприслівникові та інфінітивні речення. Вони перетворюються на прості речення, складні речення також розгортаються шляхом вилучення різних значень, обставин, вставних слів і конструкцій [2].

Завдання аналізу та синтезу вирішуються в процесі виконання наступних видів робіт: біглий перегляд тексту з метою отримання загального уявлення про його зміст; вступне читання з концентрацією уваги на абзацах тексту, що містять інформацію з теми; зменшення надлишкової інформації; складання плану; узагальнення видобутої інформації; редагування тексту.

Існують певні навички, необхідні для письмового перекладу, і цим навичкам потрібно навчати. Ті, хто перекладає, стають основними посередниками, які забезпечують спілкування та передають зміст тексту. Реферат, хоч і може бути усним, насправді належить до письмової форми перекладу, яка водночас є кращою для навчання студентів-нефілологів. Навички такого перекладу також виявляються засобом економії часу при читанні великої кількості друкованих іноземних текстів. В умовах інформаційного потоку, коли читач не встигає фізично сприйняти всю інформацію, що надходить, він може використовувати інформацію у вигляді другорядного тексту (реферату), який є коротким повідомленням про

основний зміст матеріалу іншомовного тексту та дає уявлення про його тему. Головна мета при скороченні обсягу інформації – зберегти її основний зміст. Оскільки завдання реферату полягає в тому, щоб перерахувати питання, які висвітлюються в тексті, а не розкрити їх, то учням можна поставити саме таке завдання – знайти головну думку і записати її. Стиль реферативного перекладу, як правило, довільний, його основна мета — дати читачеві можливість скласти відповідне уявлення про реферативний матеріал, ознайомити його з ним. Хоча текст у перекладі в рази коротший, формування навичок перекладу має наголошувати на тому, що текст перекладу є похідним від тексту оригіналу.

Слід також зазначити, що при роботі з науково-технічними джерелами інформації важливим є переклад заголовків. Особливо це стосується реферування, коли за назвою необхідно визначити відповідність даної статті тій чи іншій темі. У тому випадку, якщо загальний заголовок не повністю розкриває зміст тексту, слід звернутися до підзаголовків, прочитати перший і останній абзаци, а потім знову повернутися до перекладу заголовка [1].

Існують особливі вимоги до реферування текстів іноземною мовою. Вони мають бути семантично адекватними, обмеженими невеликим обсягом і водночас максимально повно викладати основний зміст первинного документа. Часто виникає потреба у з'ясуванні низки питань, пов'язаних із природою цього типу вторинних текстів і, насамперед, із поняттям «основний зміст». Йдеться про питання щодо умов і критеріїв успіху в процесі реферування. Адже, розглядаючи абстрактний переклад, а не просто реферування, перекладач має справу з двома процесами – перекладом і реферуванням, і тоді виникає дилема: який процес має бути домінуючим і в якій послідовності ці процеси мають відбуватися – у певній послідовності чи одночасно.

На початку курсу доцільно присвятити кілька годин вступному теоретичному курсу, який би проводився паралельно із систематизацією та

повторенням мовного матеріалу середньої школи. Такий курс має на меті дати студентам уявлення про основні особливості мови науки і техніки, про переклад загалом і про абстрактний переклад зокрема, тобто про вид послідовного перекладу, а саме про передачу основного змісту тексту іншою мовою за допомогою найбільш економних засобів висловлювання. На першому етапі необхідно також уточнити способи перекладу найбільш частотних синтаксичних конструкцій за методом «від змісту до способу вираження». Основну увагу при перекладі професійних текстів слід приділяти не лише запам'ятовуванню учнями термінології та граматичних відповідностей, а й розвитку вміння визначати зміст основної думки та виражати її за допомогою різних мовних засобів. [1].

Заняття з навчання перекладу іншомовних текстів складаються з формування мовних навичок, вдосконалення мовних навичок та розвитку навичок читання та перекладу іноземних текстів. Учням необхідно дати уявлення про особливості наукової мови, перекладу, зокрема реферативного перекладу, про використання найбільш економних засобів іншої мови. Велику увагу слід приділяти розвитку словникового запасу учнів, при цьому оволодінню не тільки спеціальною термінологією, а й загальними засобами мови.

Основою спеціалізованого тексту є визначена термінологія галузей науки. Терміни відіграють важливу роль у перекладі, оскільки помилки перекладу можуть призвести до значущих відхилень від тексту. Тому, хто перекладає, необхідно вдосконалювати володіння мовними явищами двох мов, щоб він міг обрати правильний варіант їх перекладу. Крім того, дуже корисно, коли перекладачі мають достатню професійну підготовку, тобто певні знання предмета, про який йдеться, тому в програму необхідно включити таку дисципліну, як викладання перекладу на третьому або навіть четвертому курсі.

Основні труднощі перекладу професійного тексту пов'язані з передачею правильного значення кожної фрази, якому не завжди відповідає дослівний переклад. Переклад фахової літератури має бути точним, думка висловлена стисло, ясно. Тут можуть допомогти завдання, які передбачають виконання граматичних вправ на основі відомої лексики, виконання вправ на вивчення нових лексичних одиниць і мовних явищ, актуалізацію вивченого мовного матеріалу під час читання та перекладу тематично виділених текстів, виконання реферативного переказу, реферативні тексти та оцінка поданої в тексті інформації.

Для того, щоб бути корисною, анотація має бути «якомога лаконічнішою та максимально вірною вихідному тексту» [3]. Анотація повинна бути зрозуміла без вихідного тексту. Анотація це індукований текст, який має певну кількість слів, створений другим автором, який пише його так, ніби він/вона був початковим автором тексту, і який намагається зберегти початкові характеристики оригінального тексту. Отже, під час навчання перекладу реферату метою остаточної анотації є визначення навичок студента у представленні способу мислення іншої людини. Студент не може змінити спосіб мислення або опустити важливі частини тексту. Студентів слід навчити, що вони пишуть анотацію так, ніби вони є автором тексту, тобто такі фрази, як «говорить автор», «на думку автора», повинні бути заборонені з самого початку, оскільки вони мають на увазі коментар. Текст просувається певним чином, і анотація має йти тим самим шляхом. Але студент не повинен брати фрагменти тексту і складати їх до купи, або змінювати лише кілька його слів. Він не може виконувати механічне скорочення тексту абзац за абзацом. Хорошу анотацію неможливо написати, дивлячись на текст, студент повинен написати її, зрозумівши його в цілому. Те ж саме з перекладом, але для анотації студент повинен піти ще далі.

Маріон Івонн Коен-Віда пропонує низку технік реферативного перекладу, які здаються дуже зручними [4].

Перший: анотація однією фразою. Щоб написати гарну анотацію, студенти повинні розуміти суттєву проблему оригінального тексту. Таким чином, вони мають звести ідею тексту до однієї фрази.

Другий може бути: анотація на основі нотаток. Для довгих і складних текстів хорошим методом, який передуює написанню анотації, є робота над текстом, підкреслення та окреслення певних елементів оригінального тексту. У результаті роботи студенти встановлюють одиниці значення вихідного тексту, зв'язки між цими одиницями, кількість абзаців анотації.

Наступний прийом – реферування або анотування за планом тексту. Окреслення тексту допомагає розрізнити узагальнення та допоміжні деталі.

Останній прийом – написання анотації за схемою. Можливо, особливо для довгих і складних текстів, візуалізувати структуру тексту перед початком написання анотації.

У будь-якому випадку найкращий спосіб написання реферату встановлюється відповідно до характеристик вихідного тексту, необхідних розмірів реферату та власного вибору.

Література:

1. Копильна О. М. (2019) Практика реферативного перекладу: навч. посіб. Київ. 136 с.

2. Матузкова О. П., Гринько О. С., Негру А. П. (2021) Перекладаємо з української мови англійською професійно : навч.-метод. посіб. із курсу «Практика перекладу». Одеса. 160 с.

3. Baril, D. & Guillet, J. (1992). *Techniques de l'expression écrite et orale*. Paris, Sirey, pp. 119–28.

4. Marion Ivonne Cohen-Vida (2012) How to teach writing abstracts in a foreign language? *Procedia – Social and Behavioral Sciences* 46 (2012) pp. 4981

– 4985. Published by Elsevier Ltd. Selection and/or peer review under responsibility of Prof. Dr. Hüseyin Uzunboylu Open access under CC BY-NC-ND license.

Prokopenko A.A.

How to increase motivation to learn English

Kharkiv National Automobile and Highway University, Kharkiv

Motivation is one of the most important factors in language learning. Students with a good attitude towards English are more likely to work hard and keep going when learning gets challenging. Our exams are designed to motivate students by building their confidence step by step. We aim to bring learning to life – covering topics that students are familiar with and developing the skills they need to make friends, study and work in English [1].

What motivates students to learn a language? There are two main types of motivation.

- Learning English for a particular purpose – for example to get a job, get into university, to travel.
- Learning English because you enjoy learning, having fun and making progress. This tends to be the most effective form of motivation.

Students are also more motivated when they have a positive impression of English-speaking people and cultures. If they like the music, films or sports, they are more likely to want to learn the language. What motivates students at different ages?

Essentially, it's the same. Learners of all ages achieve more when they are intrinsically motivated. In other words, when the learning experience is fun, interesting and meaningful. Students will want to learn if they have extrinsic motivation, such as getting a reward for good results, or needing English for